

B O A R D O F S T U D I E S
NEW SOUTH WALES

2009

**HIGHER SCHOOL CERTIFICATE
EXAMINATION**

Classical Hebrew Extension

General Instructions

- Reading time – 10 minutes
- Working time – 1 hour and 50 minutes
- Write using black or blue pen
- Your attention is drawn to the fact that the Divine Name is spelt in full in Biblical texts contained in this examination paper. If this is a matter of conscience for you, you should not discard the paper

Total marks – 50

Section I Pages 2–5

35 marks

- Attempt Questions 1–2
- Allow about 1 hour and 10 minutes for this section

Section II Pages 6–7

15 marks

- Attempt Question 3
- Allow about 40 minutes for this section

Section I — Prescribed Text

35 marks

Attempt Questions 1–2

Allow about 1 hour and 10 minutes for this section

Answer each question in a SEPARATE writing booklet. Extra writing booklets are available. Use the extracts and your knowledge of the texts and prescribed commentaries in your answers.

Question 1 (20 marks)

- (a) Read the extract, then answer in ENGLISH the question that follows.

Isaiah 26:11–13

- 11 יְהוָה רַמְזָה יָדָךְ בַּל־יִחַזְגִּיזוּן יִחַזְגוּ וַיִּבְשְׁלוּ קַנְאוֹת־עַם אֶף־אֵשׁ צָרִיד תֹּאכְלֶם:
12 יְהוָה תִּשְׁפֹּת שְׁלוֹם לָנוּ כִּי גַם כָּל־מַעֲשֵׂינוּ פָּעֵלְתָּ לָנוּ:
13 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּעַלְוֵנוּ אֲדַנִּים וּזְלַתְךָ לְבַד־בְּךָ נִזְכִּיר שְׁמֶךָ:

The JPS edition of the Bible presents verses 11 and 12 as a distinct unit, with verse 13 beginning a new section of the prophecy. In the Kaplan edition of the Bible the new section of the prophecy begins at verse 12.

4

Discuss the possible reasons why these two editions of the Bible arrange the Biblical text differently.

- (b) Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Isaiah 27:1–5

- 1 בַּיּוֹם הַהוּא יִפְקֹד יְהוָה בְּחַרְבּוֹ הַקָּשָׁה וְהַגְדוּלָה וְהַחֲזָקָה עַל לְוִיתָן
נָחַשׁ בָּרַח וְעַל לְוִיתָן נָחַשׁ עֲקָלְתוֹן וְהָרַג אֶת־הַתַּנִּין אֲשֶׁר בַּיָּם:
2 בַּיּוֹם הַהוּא כָּרַם חֲמֹד עֲנוּלָה:
3 אֲנִי יְהוָה נֹצְרָה לְרַגְעִים אֲשַׁקֵּנָה פֶּן יִפְקֹד עָלֶיהָ לַיְלָה וַיּוֹם אֲצַרְנָה:
4 חֲמָה אֵין לִי מִ־יִתְנִי שְׁמִיר שִׁית בַּמַּלְחָמָה אֲפֹשְׁעָה בָּהּ אֲצִיתְנָה יְיָ־חַד:
5 אִו יִחַזַּק בְּמַעוּזִי יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם לִי שְׁלוֹם יַעֲשֶׂה־לִּי:

- (i) What are the literal and suggested symbolic meanings of the three creatures mentioned in verse 1? 2
- (ii) What does **כָּרַם חֲמֹד** (verse 2) mean in the context of the above extract? 2
- (iii) Explain the following different translations of **שְׁלוֹם יַעֲשֶׂה־לִּי** (verse 5). 3
- (1) 'He will have peace from Me!'
 - (2) 'He makes Me his friend.'
 - (3) 'Let him make peace with me.'

Question 1 continues on page 3

Question 1 (continued)

(c) Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Isaiah 28:11–22

11 כִּי בִלְעֲגֵי שִׁפָּה וּבִלְשׁוֹן אַחֲרֵת יִדְבֵר אֶל־הָעָם הַזֶּה:
12 אֲשֶׁר אָמַר אֲלֵיהֶם זֹאת הַמְּנוּחָה הַנִּיחִי לְעֵינַי וְזֹאת הַמַּתְעָה וְלֹא
אָבוּא שְׂמוּעָה:
13 וְהָיָה לָהֶם דְּבַר־יְהוָה צֹו לְצֹו צֹו לְצֹו קוֹ לְקוֹ קוֹ לְקוֹ זַעֲרִיר שָׁם
זַעֲרִיר שָׁם לְמַעַן יִלְכּוּ וְכָשְׁלוּ אַחֲזֹר וְנִשְׁבְּרוּ וְנוֹקְשׁוּ וְנִלְכְּדוּ:
14 לְכֹן שָׁמְעוּ דְּבַר־יְהוָה אַנְשֵׁי לְצֹוֹן מִשְׁלֵי הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַם:
15 כִּי אָמַרְתֶּם כִּרְתָנוּ בְרִית אֶת־מִוֹת וְעַם־שְׂאוּל עָשִׂינוּ חֲזָה שִׁיט [שׁוּט]
שׁוּטָף כִּי־עָבַר [יַעֲבֹר] לֹא יְבוֹאֵנוּ כִּי שָׁמְנוּ כְזָב מַחֲסָנוּ וּבִשְׁקָר נִסְתָּרְנוּ:
16 לְכֹן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הַנְּנִי יִסֹּד בְּצִיּוֹן אֶבֶן אֶבֶן בְּחֵן פִּגְמַת יִקְרַת
מוֹסָד מוֹסָד הַמְּאֲמִין לֹא יִחִישׁ:
17 וְשִׁמְתִי מִשְׁפָּט לְקוֹ וְצַדִּיקָה לְמִשְׁקֵלָת וְיַעֲה בָרֵד מַחֲסֵה כְזָב וְסִתֵּר
מַיִם יִשְׁטְפוּ:
18 וְכִפַּר בְּרִיתְכֶם אֶת־מִוֹת וְחֻזוֹתְכֶם אֶת־שְׂאוּל לֹא תִקְוֶם שׁוּט שׁוּטָף כִּי
יַעֲבֹר וְהִיָּיתֶם לוֹ לְמַרְמָס:
19 מִדֵּי עָבְרוּ יִקַּח אֶתְכֶם כִּי־בִבְקָר בִּבְקָר יַעֲבֹר בַּיּוֹם וּבִלְיָלָה וְהָיָה
רַק־זוּעָה הַבֵּין שְׂמוּעָה:
20 כִּי־קָצַר הַמַּצָּע מִהַשְׁתַּרְעַע וְהַמַּסְכָּה צָרָה כְּהַתְכַנֵּס:
21 כִּי כְהַר־פָּרְצִים יָקוּם יְהוָה כְּעַמֶּק בְּגִבְעוֹן יִרְגֹו לַעֲשׂוֹת מַעֲשָׂהוּ זָר
מַעֲשָׂהוּ וְלַעֲבֹד עֲבָדָתוֹ נִכְרִיָה עֲבָדָתוֹ:
22 וְעַתָּה אֶל־הַתְּלוּצְצוּ פֶן־יִחֲזְקוּ מוֹסְרֵיכֶם כִּי־כָלָה וְנִחְרָצָה שְׂמֵעַתִּי
מֵאֵת אֲדֹנָי יְהוִה צְבָאוֹת עַל־כָּל־הָאָרֶץ:

- (i) What historical events are alluded to in verse 21? **2**
- (ii) What is the grammatical form of עָבְרוּ and הָבִין (verse 19)? **1**
- (iii) Identify the different poetic devices in the above extract, and explain their use. **6**

End of Question 1

Question 2 (15 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Megillah 18a

וכי מאחר דמאן ועשרים זקנים, ומהם כמה נביאים, תקנו תפלה על הסדר, שמעון הפקולי מאי הסדיר? – בשכחום וחרור וסדרום. מכאן ואילך אסור לספר בשבחו של הקדוש ברוך הוא, דאמר רבי אלעזר: מאי דכתיב "מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו". למי נאה למלל גבורות ה' – למי שיכול להשמיע כל תהלתו. אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: – המספר בשבחו של הקדוש ברוך הוא יותר מדאי – נעקר מן העולם, שנאמר: "היספר לו כי אדבר אם אמר איש כי יבלע". דרש רבי יהודה איש כפר גבוריא, ואמרי לה איש כפר גבור חיל: מאי דכתיב "לך דמיה תהלה" – סמא דכולה משתוקא. פי אתא רב דימי אמר: אמרי במערבא: ומלה – בסלע, משתוקא – בתרין.

א "קראת על פה לא יצא וכו'". מנלן? – אמר רבא: אתיא זכירה זכירה, פתיב הכא "והימים האלה נזכרים" וכתוב ה"ם "כתב זאת זכרון בספר", מה להלן בספר – אף כאן בספר. וממאי דהאי זכירה קריאה היא? דלמא עיין בעלמא! – לא סלקא דעתך, (דכתיב) [דתניא]: "זכור" יכול בלב? כשהוא אומר "לא תשכח" – הרי שכחת הלב אמור, הא מה אני מקיים "זכור" – בפה.

ב "קראת תרגום לא יצא" וכו'. היכי דמי? אילימא דכתיבה מקרא וקרי לה תרגום – היינו על פה! – לא צריכא, דכתיבה תרגום וקרי לה תרגום. "אבל קורין אותה ללועזות בלעז" וכו'. והא אמרת קראת בכל לשון לא יצא! – רב ושמואל דאמרי תרנייהו: בלעז ינוני. היכי דמי? אילימא דכתיבה אשורית וקרי לה ינונית – היינו על פה! – אמר רבי אחא אמר רבי אלעזר: שכתובה בלעז ינונית. ואמר רבי אחא אמר רבי אלעזר: מנין שקראו הקדוש ברוך הוא ליעקב "אל"?

– שנאמר "ויקרא לו אל אלהי ישראל". דאי סלקא דעתך למזבח קרא ליה יעקב אל – ויקרא לו יעקב מיבעי ליה, אלא ויקרא לו ליעקב אל, ומי קראו אל – אלהי ישראל. מיתיבי: קראת גיפטיית, עברית, עילמית, מדית, ינונית – לא יצא. – הא לא דמא אלא להא: גפטיית לגיפטים, עברית לעברים, עילמית לעילמים, ינונית לינונים – יצא. – אי הכי, רב ושמואל אמאי מוקמי לה למתניתין בלעז ינונית? לוקמה בכל לעז! אלא מתניתין כברייתא, וכי איתמר דרב ושמואל – בעלמא איתמר. רב ושמואל דאמרי תרנייהו: לעז ינוני לכל כשר. – והא קתני ינונית לינונים – אין, לכולי עלמא – לא! – אינהו דאמור כרבן שמעון בן גמליאל – דתנן, רבן שמעון בן גמליאל אומר: אף ספרים לא התירו שיכתבו אלא ינונית. – ולימרו הלכה כרבן שמעון בן גמליאל! – אי אמרי הלכה כרבן שמעון בן גמליאל הנה אמינא: הני מילי – שאר ספרים, אבל מגילה דכתיב בה "ככתבם" אימא לא – קמשמע לן.

ג "והלועז ששמע אשורית יצא וכו'". – והא לא ידע מאי קאמרי? – מידי דהנה אנשים ועמי הארץ. – מתקיף לה רבינא: אטו אנן "האחשתרנים בני הרמכים" מי ידענן? אלא מצות קריאה ופרסומי ניסא – הכא נמי מצות קריאה ופרסומי ניסא.

Question 2 continues on page 5

Question 2 (continued)

- (a) In what way do the following terms, from the extract, show how the Hebrew language developed from Biblical to Talmudic times? **2**
- הלכה, מקרא, לא יצא, על פה
- (b) The Talmud states, מכאן ואילך אסור לספר בשבחו של הקדוש ברוך הוא **3**
- Compare and contrast the teachings of רבי אלעזר, רבי חנה, רבי בר בר רבה and רבי יהודה איש כפר גבוריה on this statement.
- (c) אמר רבא אתיא זכירה זכירה **1**
- (i) What question prompted this response by Rava? **1**
- (ii) Discuss the Talmudic device used by Rava to support his answer. **2**
- (iii) How does the Gemara challenge Rava's answer, and what effect does this have? **2**
- (d) Use the extract provided to illustrate why, how, and when the Talmud was composed. **5**

End of Question 2

Section II — Non-prescribed Text

15 marks

Attempt Question 3

Allow about 40 minutes for this section

Answer the question in a SEPARATE writing booklet.

Question 3 (15 marks)

(a) Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Psalm 132:11–18

נִשְׁבַּע־יְהוָה לְדָוִד אֱמֶתָּה לְאֵי־יָשׁוּב מִמְּנָה מִפְּרֵי בִטְנֶהָ אֲשִׁית לְכִסֵּא־לְךָ: 11
אִם־יִשְׁמְרוּ בְּנֵיךָ בְּרִיתִי וְעֵדוּתִי זֹו אֲלַמְּדֵם גַּם־בְּנֵיהֶם עַד־יַעַד יָשְׁבוּ לְכִסֵּא־לְךָ: 12
כִּי־בָחַר יְהוָה בְּצִיּוֹן אֹנֶה לְמוֹשָׁב לּוֹ: 13
זֹאת־מְנוּחָתִי עַד־יַעַד פַּה־אֲשִׁיב כִּי אֹתִיהָ: 14
צִדָּה בָרֶךְ אַבְרָהָם אֲבִיוֹנִיָּה אֲשַׁבֵּעַ לָחֶם: 15
וְכַהֲנִיָּה אֲלַבִּישׁ יֵשַׁע וְחִסְדֵיָּה רֵגֶן יִרְגְּנוּ: 16
שֵׁם אֲצַמִּיחַ קֶרֶן לְדָוִד עֲרֹכֶתִי נֹר לְמִשְׁיחִי: 17
אֲוִיבִיו אֲלַבִּישׁ בִּשְׁתׁ אֶעֱלִיו יָצִיץ נֹרָו: 18

מושב	<i>seat</i>	נר	<i>lamp</i>
ציד	<i>provision</i>	משיח	<i>anointed</i>
שבע	<i>to satisfy, fill</i>	נזר	<i>crown</i>
קרן	<i>horn</i>		

- (i) To what does the word שֵׁם (verse 17) refer? Quote from the extract to justify your answer. **2**
- (ii) Explain how and why the psalmist uses human characteristics to describe God. **3**
- (iii) What does this psalm indicate about the relationship between the God of Israel and the King of Israel? **3**

Question 3 continues on page 7

Question 3 (continued)

(b) Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Psalm 19:1–8

	לְמַנְצַח מְזִמּוֹר לְדָוָד:	1
	הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד־אֱלֹהִים וּמַעֲשֵׂה לְדָוִד מִגִּיד הַרְקִיעַ:	2
	יּוֹם לַיּוֹם יִבְרַע אָמַר וְלַיְלָה לְלַיְלָה יַחְוֶה־דַּעַת:	3
	אֵין־אָמַר וְאֵין דְּבָרִים בְּלִי נִשְׁמַע קוֹלָם:	4
	בְּכָל־הָאָרֶץ יֵצֵא קִנּוֹם וּבְקִצָּה תִּבְלַל מְלִיחָה לְשִׁמְשׁ שָׁם־אֶהְלֵ בָהֶם:	5
	וְהוּא כִּחְתָּן יֵצֵא מִחֻפְתּוֹ יֵשִׁי כְּגִבּוֹר לְרוּיִן אֶרֶץ:	6
	מִקִּצָּה הַשָּׁמַיִם מוֹצְאוֹ וּתְקוּפָתוֹ עַל־קְצוֹתָם וְאֵין נִסְתָּר מִחֻפְתּוֹ:	7
	תִּזְרַח יְהוָה תְּמִימָה מְשִׁיבַת נְפֶשׁ עֲדוּת יְהוָה נְאֻמָּה מִחֻכְמַת פְּתִי:	8

מְזִמּוֹר	<i>psalm</i>	קוֹם	<i>their call</i>
מַנְצַח	<i>leader</i>	שׁוֹשׁ	<i>to rejoice</i>
נִבְרַע	<i>to pronounce</i>	תְּקוּפָה	<i>circuit</i>
חוֹה	<i>to tell</i>	פְּתִי	<i>simple, naive</i>
מְלָה	<i>word, speech</i>		

- (i) Explain the meanings of the letter *lamed* as it appears in verse 1. 1
- (ii) What verbal forms are used by the psalmist to give a sense of continuity and eternity? 2
- (iii) Why does the psalmist compare the sun to a bridegroom and a warrior? 1
- (iv) How is the word מְסַפְּרִים (verse 2) to be understood given that the psalmist declares later on in the psalm: אֵין־אָמַר וְאֵין דְּבָרִים בְּלִי נִשְׁמַע קוֹלָם? 3

End of paper

BLANK PAGE